

Historik – information om ändringar i vägledning 2009:1

Denna bilaga beskriver de sakliga ändringar som gjorts i vägledningens olika versioner. Versionerna presenteras i fallande kronologisk ordning, det vill säga den senaste ändringen redovisas först.

Version	Beslutsdatum	Kapitel, avsnitt eller bilagor som ändrats
12	2024-06-27	Sammanfattning, 2.1, 2.3, 2.5, 3, 4.1.1, 4.2, 4.2.2, 4.2.3, 4.2.4, 4.2.5, 4.2.8, 4.2.9, 4.2.10, 4.3.1, 5.1, 7, 7.2, 7.2.1, 7.3.1, 7.4, 7.4.1, 7.4.2, 7.5, 7.5.1, 7.5.2, 8.2, 8.2.1 och Källförteckning.
11	2022-12-15	Sammanfattning, 2.1, 2.3, 2.5, 6 som är ett nytt kapitel, 7.5.1, 8 och 8.1.
10	2021-01-22	Vägledningen har ändrats genom att det införts ny och förtydligad tillämpning. Ett stycke har tagits bort. Ändrade avsnitt: 4.2, 4.2.1, 4.2.2, 4.2.3, 4.2.6, 5.1, 6.2.1, 6.2.2.
9	2020-03-19	Vägledningen har ändrats med anledning av ny och förtydligad tillämpning. Nya metodstöd har lagts in och dispositionen har till viss del ändrats. Ändrade och nya avsnitt är: 2.1, 2.3, 2.5, 2.6, 3, 4.1.1, 4.1.2, 4.1.3, 4.2.1, 4.2.3, 4.2.4, 4.2.6, 4.2.7, 4.2.8, 4.3.1, 5.1, 6.2, 6.3.1, 6.4, 6.5, 7.2.1.
8	2018-05-29	Vägledningen har ändrats med anledning av införandet av ny förvaltningslag. Därutöver har flera avsnitt förtydligats och vägledningen har fått ny disposition. 1.3, 2, 2.1, 2.2, 3, 4.1, 4.1.1, 4.1.2, 4.1.3, 4.2, 4.2.1, 4.2.3, 4.2.5, 4.3.1, 4.3.2, 4.3.5, 4.3.7, 5.1, 5.2, 5.5, 6.2, 6.3.1, 6.5.1, 7.1
7	2015-04-01	Ändringar i berörda avsnitt med anledning av att 3 § i förordning (1991:1046) ändrades den 1 oktober 2014. Den särskilda regeln för jordbrukare togs bort och paragrafen kompletterades med att bidrag inte kan lämnas för kostnader för anordningar eller hjälpmedel som kan ersättas genom annat statligt bidrag. Domsnytt 2012:103, 2011:47, 2010:60 och 2010:22 inarbetades i vägledningen. Kapitel 1, inledningen, togs bort. Ändringar i kapitel 2 eftersom EES-länderna och Schweiz numera omfattas av 883/2004 och 987/2009. 1.5, 2.2.1, 2.2.6, 3.2.2, 3.3.1, 4.3.1, 4.3.2, 4.7.2, 4.9, 4.9.2, 4.9.6, 5.3, 5.5, 6.2.1, 6.3.1
6	2012-05-08	4.1, 4.2, 4.2.1, 4.2.2, 5.3.2, 5.4.2, 5.9.7, 7.2, 7.3.1, 8.1
5	2011-07-13	5, 5.2, 5.15
4	2010-09-22 och 2010-12-14	Ändringar i berörda avsnitt med anledning av införandet av socialförsäkringsbalken 1.1, 1.2, 2.1, 4.2, 4.3.1, 5.1, 5.11, 7.3.1, 7.5
3	2010-04-27	Hela kapitel 3, 4.2.
2	2010-02-09	2.3, 3.2.2, 3.4.1

Version 12

Vägledningen har ändrats med anledning av förordningsändring och ny tillämpning till följd av Högsta förvaltningsdomstolens avgörande HFD 2023 ref 56.

Förordningsändringen innebär tillägg avseende uppgradering, uppdatering och utbildning och att möjligheten att lämna tillbaka hjälpmedlet för att fullgöra sin återbetalningsskyldighet tas bort och ersätts med ny skrivning om återbetalning. Den

nya tillämpningen innebär att det inte längre är möjligt att ändra beslut med stöd av 37 § FL. Därför har texterna om återkallelseförbehåll tagits bort.

Med anledning av att Domsnytt ska upphöra har texterna redigerats.

Avsnitt som bara innehåller redaktionella eller språkliga ändringar är inte gråmarkerade.

I **sammanfattningen** har texten om vad som beskrivs i kapitel 7 ändrats då återkallelseförbehåll tagits bort.

I **kapitel 2** har avsnitt 2.1. kompletterats med text gällande ansökningsblanketterna och att bidragets storlek kan begränsas även när bidrag lämnas för uppdatering, uppgradering eller utbildning.. Text om utbetalning till annan tas bort. Text om ny ansökan tas bort. Text om synnerliga skäl tas bort.

I avsnitt 2.3 har uppdatering, uppgradering och utbildning lagts till i uppräknig av de situationer när ansökan ska komma in innan köp eller beställning.

I avsnitt 2.3 har stycke som bygger på borttaget domsnytt och en kammarrättsdom stukits.

I metodstödet i 2.5 har uppdatering, uppgradering och utbildning lagts till.

I **kapitel 3** har stycke om återkallelseförbehåll skrivts om. De kontroller som återstår vid utbetalning är om den enskilde är försäkrad i Sverige och omfattas av socialförsäkringsskyddet enligt 5 eller 6 kap. SFB.

I **kapitel 4** har texten i rättsfallsrutan i avsnitt 4.1.1 skrivts om då två domsnytt tagits bort.

I avsnitt 4.2 har förordningstexten uppdaterats.

I avsnitt 4.2.2 har uppräknigen av när man ska bedöma om kostnaden är rimlig uppdaterats med text om uppdatering, uppgradering och utbildning.

I avsnitt 4.2.3 finns ytterligare tillägg av uppdatering, uppgradering och utbildning avseende vad en offert ska innehålla och utredningen av kostnaden för detta.

I avsnitt 4.2.4 har text om kostnader för utbildning flyttats till avsnitt 4.2.10 *Utbildning för att kunna använda arbetshjälpmedlet eller anordningen*.

I avsnitt 4.2.5 har rättsfallet tagits bort då det är fråga om att ett avgörande med speciella omständigheter i ett enskilt. fall

I avsnitt 4.2.8 har förtydligande stycke om att bestämmelsen om reparation är underställt kravet i 30 kap. 5 § SFB lagts till.

Nytt avsnitt 4.2.9 *Uppdatering och uppgradering av arbetshjälpmedlet när det är datorbaserat* som beskriver den nya bestämmelsen i 2 § 4 förordningen (1991:1046).

Nytt avsnitt 4.2.10 *Utbildning för att kunna använda arbetshjälpmedlet eller anordningen* som beskriver den nya bestämmelsen i 2 § 5 förordningen (1991:1046).

I avsnitt 4.3.1 har domsnytt tagits bort och rättsfall lagts in i rättsfallsruta vilket även inneburit andra textändringar. Hänvisning till vägledning 2004:7 Förvaltningsrätt i praktiken har lagts till.

I **kapitel 5** har texten uppdaterats i avsnitt 5.1 med anledning av att förordningstexten ändrats. Hänvisning till domsnytt tas bort i sista stycket.

I **kapitel 7** har återkallelseförbehåll i beslut strukits i beskrivningen av vad kapitlet handlar om. I avsnitt 7.2 har uppdatering, uppgradering och utbildning lagts till i uppräkningsdelen av vad bidrag kan beviljas för.

I avsnitt 7.2.1 har text om uppdatering, uppgradering eller utbildning lagts till i vad som ska framgå av beslut.

Avsnitt 7.2.2 *Återkallelseförbehåll* har strukits.

I avsnitt 7.3.1 har text om att skriva in återkallelseförbehåll i beslut där bidrag beviljats strukits.

I avsnitt 7.4 har text om att ändra beslut med stöd av 37 § 1 FL och återkallelseförbehåll strukits.

I avsnitt 7.4.1 har delar av text om vad som kan vara ändrade omständigheter och text om att ändra beslut med stöd av 37 § 1 FL, strukits. Det har även lagts till text om vad som ska kontrolleras vid utbetalningen.

I avsnitt 7.4.2 har metodstödet skrivits om utifrån förändringarna att ändra ett beslut om beviljat bidrag.

Avsnitt 7.5 är omarbetat utifrån förändringar i möjligheten att ändra ett beslut. Texten har kompletterats med att tillägg av uppgradering, uppdatering och utbildning. Texten om utbetalning via blankett har tagits bort.

Nytt avsnitt 7.5.1 *Kontrollera om uppgifterna för utbetalning är tillräckliga* som beskriver kontrollerna innan utbetalning.

I avsnitt 7.5.2 har texten kompletterats med tillägg av uppgradering, uppdatering och utbildning. Texten att fakturan eller orderbekräftelsen ska vara signerad har ändrats till att personen som skickat in den ska bekräfta att hen skickat in den.

I **kapitel 8**, avsnitt 8.2, har förordningstexten uppdaterats och förtydligande text har lagts till.

Avsnitt 8.2.1 *Överlåtelse* har strukits.

I **Källförteckningen** har domsnytt tagits bort.

Version 11

Vägledningen har ändrats med anledning av förordningsändring och att kapitlet om uppföljningar har skrivits om helt. Ett nytt kapitel om utredningsskyldighet, bevisbörda, beviskrav och om helhetsbedömning av ärendet har lagts till. Eftersom ett nytt kapitel har lagts till som nummer 6, får efterföljande kapitel nya nummer.

Avsnitt som bara innehåller redaktionella eller språkliga ändringar är inte gråmarkerade.

I **sammanfattningen** finns ett tillägg om nytt kapitel 6 och beskrivningen av kapitel 8 (tidigare 7) har ändrats.

I **kapitel 2** har stycke om hanteringen av om offerten lämnas in separat och tillägg att Försäkringskassan behöver säkerställa att den sökande tagit del av offerten ändrats i avsnitt 2.1. Att bidrag till arbetshjälpedel som längst kan lämnas till månaden före den då den försäkrade fyller 69 har lagts till i avsnitt 2.3 samt i metodstöd i avsnitt 2.5.

Avsnitt 2.5 innehåller även ändring av kontroll av offert när den kommer in vid ett senare tillfälle.

Kapitel 6 är nytt och handlar om Försäkringskassans utredningsskyldighet, om bevisbörda och beviskrav samt om helhetsbedömningen av ärendet.

Kapitel 7 innehåller ändring i avsnitt 7.5.1 där kravet på personnummer på den som ska använda hjälpmedlet eller anordningen och att ska vara en *kopia* av fakturan har tagits bort. Motsvarande ändring är även gjord i punktlistan.

Kapitel 8 har omarbetats, uppföljningar som begrepp har tagits bort och kapitlet handlar uteslutande om efterkontroller.

Version 10

Vägledningen har ändrats genom införande av ny och förtydligad tillämpning. Ett stycke har tagits bort. Ändringarna är gråmarkerade.

I kapitel 4 finns förtydligande om att bidrag bara lämnas för kostnader som inte ersätts på annat sätt. Moms som arbetsgivare eller egen företagare kan göra avdrag för är inte en kostnad och ska därför inte ersättas. Fråga om momsavdrag eller om kostnaden ersätts av annan ska göras vid utredningssamtal med egen företagare och arbetsgivare. Att offert ska lämnas till Försäkringskassan har ändrats till att en offert *behöver* lämnas till Försäkringskassan Text att det inte är särskilt föreskrivet att en offert eller medicinskt underlag ska bifogas ansökan har lagts till.

I kapitel 5 finns tillägg om att ersättning inte lämnas för kostnad som ersätts av annan. Tillägg om vad som ska ses som ett datorbaserat hjälpmedel baserat på betänkandet SOU 2004:83 Hjälpmedel har lagts till.

I kapitel 6 har skrivningen om moms ändrats till att avdrag för moms ska göras. Text om att information om ändrade omständigheter ska lämnas i informationsruta efter beslutsmeningen har tagits bort.

Version 9

Vägledningen har ändrats med anledning av ny och förtydligad tillämpning. Nya metodstöd har lagts in och dispositionen har till viss del ändrats. Förtydliganden och sakliga ändringar är gråmarkerade. Avsnitt som endast har flyttats eller förändrats språkligt är inte gråmarkerade.

Läsanvisningarna i inledningen av vägledningen har kompletterats med ett nytt stycke.

I kapitel 2 har förtydligande gjorts kring hur Försäkringskassan ska se på den sökandes offert vid ansökan i avsnitt 2.1.

I avsnitt 2.3 har förtydligande gjorts kring när ansökan behöver komma in till Försäkringskassan. Åldersgränsen har ändrats från 67 till 68 år i enlighet med förordningsändring.

I avsnitt 2.5 har förtydliganden gjorts vad som behöver kontrolleras i ansökan och vilka formella krav som ska vara uppfyllda i ansökan. Även här har åldersgränsen ändrats från 67 till 68 år med anledning av förordningsändring.

Avsnitt 2.6 är nytt och innehåller metodstöd som beskriver hanteringen när den sökande begär att ärendet ska avgöras efter sex månader och hanteringen kring att överklaga ett beslut om avslag på begäran om avgörande.

I **kapitel 3** finns förtydligande kring när villkoren att vara försäkrad och att omfattas av socialförsäkringsskyddet ska vara uppfyllda. Tillägg att beslut om beviljande ska innehålla återkallelseförbehåll har gjorts.

I **kapitel 4** har tillägg gjorts när det gäller bedömningen av hälso- och sjukvårdens ansvar i avsnitt 4.1.1. Istället för att i löpande text beskriva Arbetsförmedlingens kostnadsansvar har en lagruta infogats i avsnitt 4.1.2. I avsnitt 4.1.3 hänvisas även till 30 kap. 5 § SFB. Bedömningen av rätten till bidrag till arbetshjälpmedel för en person som både studerar och arbetar beskrivs i avsnitt 4.1.3.

I avsnitt 4.2.1 har metodstödet när det gäller utredningssamtal med den försäkrade och med arbetsgivaren förtydligats i vissa delar.

I avsnitt 4.2.3 framgår vad offerten bör innehålla och hur man bedömer om kostnaden i offerten är rimlig. Ett nytt metodstöd om kompletterande utredning om kostnader har lagts till.

I avsnitt 4.2.4 har lagts till att bedömningen av om kostnaden är rimlig gäller också kostnader för utbildning och leverans av arbetshjälpmedel.

I avsnitt 4.2.6 har beskrivningen kring den medicinska utredningen utvecklats. Metodstöd som beskriver muntlig och skriftlig konsultation med försäkringsmedicinsk rådgivare har lagts till.

Avsnitten 4.2.7 och 4.2.8 har lagts till att kostnaden för expertundersökningar och reparationer också ska rimlighetsbedömas.

I avsnitt 4.3.1 har tillägg gjorts i metodstödet om att bedöma rätten till bidrag.

I **kapitel 5** har ny text och ett rättsfall vad gäller bedömningen av synnerliga skäl lagts till i avsnitt 5.1.

I **kapitel 6** har det gjorts ändringar för att villkoren för rätt till bidraget måste vara uppfyllda även när bidraget ska betalas ut. Därför behöver beslut om bidrag till arbetshjälpmedel förses med återkallelseförbehåll och det beskrivs när beslut ska ändras. Denna tillämpning beskrivs i avsnitt 6.2, 6.3.1, 6.4 och 6.5.

I **kapitel 7** har mindre språkliga ändringar gjorts och begreppet återlämning har ändrats till överlåtelse i avsnitt 7.2.1.

Version 8

Vägledningen har ändrats med anledning av ny förvaltningslag (FL 2017:900). Vägledningen har bl.a. fått en ny disposition och vissa avsnitt har förtydligats.

Förtydliganden och sakliga ändringar är gråmarkerade. Avsnitt som endast har flyttats eller förändrats språkligt är inte gråmarkerade.

I vägledningen har det tagits bort sådant som inte är förmånsspecifikt för arbets- hjälpmedel och i stället hänvisas till andra vägledningar.

Kapitel 1 Ansvarsfördelningen är ändrad.

Kapitel 2 har vissa tillägg gjorts bl.a. har lagts till möjligheten för den sökande att ge fullmakt till annan kontohavare i ansökan när någon annan ska ta emot bidraget för dennes räkning och att kostnaden ska vägas in när man bedömer rätten till bidraget.

Kapitel 3 Försäkrad och gällande skydd är omarbetat.

Kapitel 4 *Bedöma rätten till bidrag till arbetshjälpmedel* har förtydligats. HFD 2017 ref. 6 med tillhörande Domsnytt 2017:012 och metodstöd har lagts till. Dessutom har lagts till att storleken på kostnaden ska vägas in när man bedömer rätten till bidrag till arbetshjälpmedel och att Försäkringskassan alltid ska ta ställning till om hjälpmedlet eller anordningen behövs för att den sökande ska kunna utföra sitt arbete. I metodstöden som gäller utredningssamtal har vissa frågor lagts till.

Arbetsförmedlingens kostnadsansvar har skrivits om med anledning av förordning 2017:462. Annat statligt bidrag har förtydligats.

Kapitel 5 har visst tillägg gjorts med anledning av HFD 2017 ref. 6 med tillhörande Domsnytt 2017:012 och Domsnytt 2015:036. Frågorna i metodstödet som rör beräkningen av bidragets storlek har omarbetats.

Kapitel 6 nytt avsnitt om att beslut om bidrag till arbetshjälpmedel villkoras.

Kapitel 7 *Uppföljning* har skrivits om.

Version 7

Vägledningen har ändrats med anledning att 3 § förordning (1991:1046) ändrades den 1 oktober 2014. Den särskilda regeln för jordbrukare togs bort och paragrafen kompletterades med att bidrag inte kan lämnas för kostnader för anordningar eller hjälpmedel som kan ersättas genom annat statligt bidrag. Domsnytt 2012:103, 2011:47, 2010:60 och 2010:22 inarbetades i vägledningen. Ändringar i kapitel 2 eftersom EES-länderna och Schweiz numera omfattas av 883/2004 och 987/2009.

Version 6

Ändring med anledning av att arbetshjälpmedel ska börja handläggas i ÄHS.

Även några förtydligande har gjorts utifrån tillämpning av förordningen.

5.3.2

Avsnittet har ändrats utifrån att hörapparat i regel inte är ett arbetshjälpmedel. Det finns sällan hörapparater som är särskilt anpassade till arbetet.

Version 5

Vägledningens kapitel 5 har reviderats genom att metodstöd - utredning av rätten till arbetshjälpmedel har utvecklats och ett nytt metodstöd – dokumentation har tagits fram.

Version 4

Ändringar med anledning av socialförsäkringsbalken har gjorts. Laghänvisningar i flera avsnitt har ändrats så att hänvisningar görs till SFB i stället för hänvisningar till de författningar som har upphävts när SFB trädde ikraft den 1 januari 2011. Dessa ändringar har inte gråmarkerats däremot språkliga ändringar. Ändring har även gjorts då förordning (1991:1046) har ändrats med anledning av SFB.

Version 3

Vägledningen har reviderats eftersom ett för Försäkringskassan gemensamt kapitel om försäkringstillhörighet tagits fram.

Kapitel 3 Försäkringstillhörighet

Ett för Försäkringskassan gemensamt kapitel om försäkringstillhörighet har förts in i vägledningen. Observera att avsnittet inte är heltäckande för försäkringstillhörighet, utan syftar till att ge en översiktlig bild av området.

4.2 Vem kan ansöka

Avsnittet har utökats med en redogörelse för grundförutsättningarna för att bidrag till arbetshjälpmedel ska kunna beviljas.

Version 2

Vägledningen har reviderats med anledning att åldersgränsen för möjligheten att få arbetshjälpmedel har höjts från 65 till 67 år från och med 1 januari 2010 (7 § förordningen [1991:1046]). Ändringar har skett i 2.3, 3.2.2 och 3.4.1.